

Wieloletni program współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2021-2025

---

marzec 2021

Spis treści

1. Wstęp.....	s. 2
2. Struktura programu.....	s. 2
3. Cele programu	
Cel strategiczny 1. Wspólna realizacja przedsięwzięć ze sfery pożytku publicznego s.3	
1.1 Wspólne identyfikowanie potrzeb mieszkańców	
1.2 Przekazywanie zadań publicznych do realizacji organizacjom	
1.3 Upowszechnienie możliwości wolontariatu w suwalskich organizacjach, w tym zwłaszcza do współpracy z osobami z niepełnosprawnościami	
1.4 Dbanie o integrację seniorów z młodym pokoleniem	
1.5 Roczny program współpracy – zasady tworzenia, konsultacji i realizacji	
1.6 Wieloletni program współpracy – zasady tworzenia, konsultacji i realizacji	
1.7 Zawieranie partnerstw pomiędzy Miastem Suwałki i Organizacjami	
Cel strategiczny 2. Poprawa jakości współpracy Miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi	s. 13
2.1 Poprawa efektywności realizacji zadań publicznych	
2.2 Doskonalenie funkcjonowania ciał opiniotwórczo-doradczych	
2.3 Doskonalenie procesu konsultacji samorządu z organizacjami pozarządowymi	
2.4 Wspólne szkolenia, spotkania, zespoły robocze	
2.5 Wprowadzanie nowych form współpracy Miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi	
2.6 Wspieranie działań innowacyjnych	
2.7 Promowanie i wspieranie działań proekologicznych	
Cel strategiczny 3. Rozwój sektora pozarządowego w Suwałkach	s. 22
3.1 Uświadomienie lokalnej społeczności, czym zajmują się organizacje pozarządowe (w tym wydarzenie prezentujące organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie)	
3.2 Promowanie Suwałki poprzez inicjatywy suwalskich organizacji	
3.3 Wsparcie liderów społecznych	
3.4 Wsparcie finansowe rozwoju organizacji pozarządowych - fundusz wkładów własnych	
3.5 Zwiększenie dostępności obiektów użyteczności publicznej (szkoły, ośrodki kultury) dla organizacji pozarządowych i mieszkańców	
4. Finansowanie programu.....	s. 28
5. Ewaluacja i monitoring.....	s. 28
6. Słowniczek.....	s. 28
7. Autorzy programu.....	s. 29

Wstęp

Organizacje pozarządowe na stałe wpisały się w życie społeczne Suwałk. Nie ma praktycznie dziedziny życia, w którą nie byliby zaangażowani przedstawiciele organizacji i związani z nimi wolontariusze. Z poczucia społecznej solidarności i w odruchu empatii opiekują się słabszymi i pokrzywdzonymi, pomagają w kłopotach zdrowotnych, prowadzą treningi sportowe, wychowują młodzież, ale także organizują życie kulturalne, dbają o zwierzęta i przyrodę. Realizując swoje pasje, zarażają nimi innych. Pobudzają do aktywności i codziennie udowadniają, że to, jak wygląda świat wokół nas zależy w dużej mierze od nas samych. Dzięki nim zaspokojonych jest wiele potrzeb społecznych naszych mieszkańców.

Organizacje są kluczowym partnerem suwalskiego samorządu w rozwiązywaniu problemów społecznych i w realizacji zadań publicznych na rzecz mieszkańców. A ponieważ współpraca z organizacjami, tak jak wszystkie polityki publiczne rozwija się, ewoluuje, wzbogaca o nowe formy, dlatego niezbędne jest określenie jej ram, jak i projektowanie w dłuższych okresach.

W 2016 roku dzięki współpracy organizacji pozarządowych, miejskich instytucji i samorządu powstała pierwsza w naszym województwie wieloletnia strategia współpracy organizacji z samorządem – Wieloletni program współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020. Został on przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach 25 stycznia 2017 roku. Program przez 4 lata wspólnie realizowali społecznicy, pracownicy miejskich instytucji, radni, urzędnicy. Również w takim zróżnicowanym składzie dokonano jego ewaluacji. Rekomendacje przekazane przez członków 15-osobowego zespołu posłużyły zaś do sformułowania celów niniejszego programu, obejmującego lata 2021-2025.

Termin obowiązywania dokumentu i jego założenia są spójne z najważniejszym miejskim dokumentem strategicznym, czyli Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do 2030 roku, a zwłaszcza z jednym z trzech jego celów strategicznych: „Silni mieszkańcy”.

Bez dobrej współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi nie można wyobrazić sobie społeczeństwa obywatelskiego. Współpraca ta jest istotnym czynnikiem integrującym i aktywizującym mieszkańców w rozwiązywaniu problemów lokalnych. Oparta na zasadzie partnerstwa zwiększa efektywność działań związanych z realizacją zadań własnych i zleconych Miasta Suwałk poprzez pełniejsze wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych i podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego. Dlatego należy tę współpracę wzmacniać i dążyć do jak największej efektywności wspólnie podejmowanych działań.

Wytyczne dla tej współpracy zawiera niniejszy program.

Struktura programu

Niniejszy program współtworzyli przedstawiciele suwalskich organizacji, pracownicy miejskich instytucji, radni, urzędnicy. Z powodu ograniczeń spowodowanych koronawirusem zespół spotkał się na dwóch spotkaniach wirtualnych, za pomocą komunikatora Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Następnie projekt Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2021-2025 został poddany konsultacjom z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz z organizacjami pozarządowymi.

Filarami programu są trzy cele strategiczne, związane z celem głównym. Osiągnięciu celów strategicznych służy realizacja przypisanych im celów operacyjnych.

Części poświęcone poszczególnym celom są zbudowane według wspólnego schematu.

Rozpoczynamy od diagnozy sytuacji, aby następnie przejść do propozycji działań, które będą służyły osiągnięciu danego celu. Każdemu z planowanych działań są przypisane wskaźniki, monitorujące jego realizację oraz planowani realizatorzy.

Ostatnia część poświęcona została monitoringowi realizacji programu i jego ewaluacji.

Cel główny

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zaspokajanie ich potrzeb

Cel strategiczny 1

**Wspólna realizacja
przedsięwzięć ze sfery pożytku
publicznego**

1.1 Wspólne identyfikowanie potrzeb mieszkańców

Diagnoza

Zmieniająca się sytuacja społeczna wpływa na zmianę potrzeb społecznych. Dlatego bardzo ważne jest, aby na bieżąco reagować na nie i próbować im sprostać. Organizacje pozarządowe, działające na rzecz swoich środowisk najlepiej znają ich potrzeby, dlatego ich wskazówki są nieocenione przy wprowadzaniu kolejnych rozwiązań czy realizacji nowych pomysłów. W ten sposób powstało w ostatnich latach „Centrum Ochrony Dziecka. Poradnia Rodzinna Fundacji EGO”, Niepubliczna Terapeutyczna Szkoła Przesposabiająca do Pracy „Prolog”, prowadzona przez Podlaskie Stowarzyszenie Terapeutów, Klub Rodzica, zainicjowany i prowadzony przez Stowarzyszenie Komitywa, czy zrodziły się nowatorskie inicjatywy kulturalne, jak np. plenerowy festiwal muzyki poważnej „Z Kiepurą na Chłodnej” Fundacji ART-SOS Alicji Roszkowskiej.

Również samorząd może inspirować organizacje do podejmowania nowych zadań, jak było np. przy przekazaniu organizacjom do prowadzenia połączonych noclegowni z izbą wytrzeźwień oraz powierzenie realizacji programu „Złota Rączka dla seniora”. Tak powstawały również kluby seniora.

Planowane działania

Identyfikowanie potrzeb powinno odbywać się na bieżąco zarówno w środowiskach organizacji, jak i w samorządzie. Często różne potrzeby są sygnalizowane także przez mieszkańców. Powinny one znajdować odzwierciedlenie zarówno w dokumentach na poziomie ogólnym, jak strategia rozwoju miasta i strategii sektorowe, jak i w konkretnych zapisach rocznego Programu Współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi. Niektóre rozwiązania mogą natomiast niezależnie wprowadzać same organizacje, samorząd czy miejskie instytucje.

Przy identyfikowaniu potrzeb mieszkańców nieocenione są spotkania i rozmowy. Dobrą okazją ku temu stwarzają spotkania ciał opiniotwórczo-konsultacyjnych, jak i rozmaite grupy robocze, np. pracujące przy tworzeniu strategii, w zespole ds. rewitalizacji, w zespole ds. Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego, zespole ds. obchodów 300-lecia Suwałk.

W przyszłości należy zadbać, żeby w skład każdej takiej roboczej grupy wchodził zarówno przedstawiciel organizacji, instytucji, samorządu i miarę możliwości także mieszkańcy.

1.2 Przekazywanie zadań publicznych do realizacji organizacjom

Diagnoza

W Suwałkach w ostatnich latach przekazano organizacjom duże zadania publiczne, polegające na prowadzeniu instytucji, punktów informacji, świetlic środowiskowych. Liczba tych zadań wzrasta.

Dużymi zadaniami oświatowymi prowadzonymi przez organizacje pozarządowe w Suwałkach są: istniejąca od 10 lat Niepubliczna Terapeutyczna Szkoła Podstawowa „Bajka” oraz powstała 4 lata temu Niepubliczna Terapeutyczna Szkoła Przesposabiająca do Pracy „Prolog”. Obie placówki zainicjowało i prowadzi Podlaskie Stowarzyszenie Terapeutów. Są one odpowiedzią na potrzeby rosnącej grupy dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i ich rodziców.

Od wielu lat inna organizacja pozarządowa Stowarzyszenie „Aktywni tak Samo” prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy.

Ponadto wszystkie świetlice środowiskowe są prowadzone przez organizacje i parafie. Organizacje prowadzą również Centrum Informacji Turystycznej.

We współpracy z organizacjami zdecydowano o przekształceniu noclegowni i izby wytrzeźwień w Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia dla Osób Nietrzeźwych, Uzależnionych i Bezdomnych. Od stycznia 2016 roku Ośrodek prowadzi Spółdzielnia Socjalna „Perspektywa”.

Od 2012 roku Spółdzielnia Socjalna Perspektywa zawiaduje również, na zlecenie Miasta Suwałki miejskimi słupami ogłoszeniowymi.

W 2013 roku przekazano z kolei do prowadzenia organizacjom pozarządowym Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, przyznając każdorazowo dotację na ten cel w otwartym konkursie ofert.

Od 2016 roku Miasto pośredniczy też w przekazywaniu z budżetu Państwa dotacji na prowadzenie przez organizacje punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

Również w ostatnich latach z inicjatywy organizacji pozarządowych uruchomiono w Suwałkach kilka nowych zadań priorytetowych, dotychczas nierealizowanych przez organizacje, jak zadania w zakresie działalności na rzecz osób starszych, m. in. kluby seniora oraz zadanie w zakresie działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka – klub rodzica. Nowe zadania publiczne zostały wprowadzone do rocznego programu współpracy i uzyskały możliwość finansowania z budżetu Miasta Suwałki.

Aby zapewnić stabilność finansowania największym zadaniom na dłuższy okres umieszczono je także w wieloletniej prognozie finansowej miasta.

Propozycje wprowadzenia nowego zadania priorytetowego zazwyczaj sygnalizowane są w konsultacjach rocznego Programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi, choć bywa że także w ciągu roku. Dotychczas prawie wszystkie propozycje organizacji zostały wprowadzone do programów współpracy.

Planowane działania

Rekomenduje się, aby chęć wprowadzenia nowych zadań publicznych zgłaszać w trakcie konsultacji rocznego Programu współpracy Miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi.

Można też wcześniej sygnalizować takie potrzeby Prezydentowi Miasta Suwałk, Pełnomocnikowi oraz np. Suwalskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego, która może zarekomendować wprowadzenie nowego zadania do rocznego do Programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi.

1.3 Upowszechnienie możliwości wolontariatu w suwalskich organizacjach, w tym zwłaszcza do współpracy z osobami z niepełnosprawnościami

Diagnoza

To działalnie również zarekomendował do ujęcia w nowym wieloletnim programie Zespół ds. Ewaluacji Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020. Osoba zgłaszająca zwróciła uwagę, że wiedza o tym, że można być wolontariuszem w niemal wszystkich suwalskich organizacjach jest znikoma. O ile jeszcze zdarzy się, że ktoś może zgłosić się do organizacji lub instytucji zajmującej się osobami chorymi, np. do Domu Pomocy Społecznej, hospicjum lub też do Suwalskiego Biura Wolontariatu, o tyle mało kto trafi np. do organizacji o profilu sportowym, choć i tam miałyby okazję rozwijać swoje zainteresowania i przy okazji wesprzeć taką organizację swoją pomocą, z korzyścią dla siebie i innych.

Osoby z Zespołu ds. Ewaluacji Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020, reprezentujące organizacje pracujące z osobami z niepełnosprawnościami przyznały, że pomoc wolontariuszy bardzo by ułatwiła włączanie osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne, czy kulturalne Suwałk. Zwrócili przy tym uwagę, że tacy wolontariusze powinni być specjalnie przygotowani.

Planowane działania

Rekomenduje się aby upowszechniać wiedzę o możliwości wolontariatu w suwalskich organizacjach. Warto też wspierać w zadaniach publicznych wolontariat na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

1.4 Dbanie o integrację seniorów z młodym pokoleniem

Diagnoza

Na problem wykluczenia osób starszych również zwrócili uwagę członkowie Zespołu ds. Ewaluacji Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020. Choć w ostatnich latach w Suwałkach podejmowanych jest wiele działań na rzecz osób starszych nadal

brakuje integracji seniorów z młodszym pokoleniem, przez co starsze osoby borykają się z osamotnieniem i wykluczeniem. Przyznano, że ta wymiana mogłaby być obustronna, to bowiem z doświadczenia i pomocy starszych mogliby korzystać najmłodszy, dlatego potrzebne są inicjatywy służące integracji pokoleń, których jest na razie niewiele.

Planowane działania

Zachętą do podjęcia przedsięwzięć na rzecz integracji pokoleń mogłoby być włączenie tego działania do zadań priorytetowych programu współpracy.

Warto byłoby również dbać o łączenie pokoleń przy okazji miejskich wydarzeń, a także poprzez działalność miejskich instytucji kultury, które przygotowują ofertę warsztatów atrakcyjną zarówno dla starszych, jak i młodszych uczestników.

1.5 Roczny program współpracy – zasady tworzenia, konsultacji i realizacji

Diagnoza

Roczny program współpracy Miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi jest dokumentem bazowym, który od lat jest udoskonalany. W zależności od potrzeb był on wielokrotnie modyfikowany i uzupełniany, osiągając w miarę stabilny kształt, wypracowany wspólnie przez lata przez suwalskie organizacje i samorząd. Co roku jest też konsultowany z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego i z przedstawicielami organizacji. Dbamy też o to, żeby konsultacje programu miały nie tylko formę pisemnego zgłaszania uwag, ale żeby móc przedyskutować projekt na dwóch spotkaniach konsultacyjnych.

Na pierwszym w marcu-kwietniu dyskutowane są propozycje priorytetowych zadań publicznych na przyszły rok, a w czerwcu – projekt całego programu. Jedynie w 2020 r. ze względu na pandemię koronawirusa takie spotkania się nie odbyły.

Program określa, zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie: cel główny i cele szczegółowe, zasady współpracy, zakres przedmiotowy, formy współpracy, priorytetowe zadania publiczne i wysokość minimalnych środków planowanych na realizację programu, sposób realizacji i oceny realizacji programu, informację o sposobie jego tworzenia oraz o przebiegu konsultacji, tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

Dzięki temu modelowi dobrą praktyką ostatnich lat stało się, że Program współpracy Miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi trafia na sesję Rady Miejskiej w Suwałkach we wrześniu, dzięki czemu otwarte konkursy ofert mogą być ogłaszane już po 15 listopada, po zatwierdzeniu projektu budżetu Miasta Suwałki.

Warto też zwrócić uwagę, że od 2016 roku kwota przeznaczona na realizację programu oscyluje wokół 4 mln zł. Co roku dzięki temu realizowanych jest około 180 zadań publicznych ze wsparciem Miasta Suwałki. Jedynie w pandemicznym 2020 r. tych zadań było o prawie połowę mniej.

Dynamikę rozwoju współpracy obrazuje poniższe zestawienie kwot dotacji Miasta Suwałki na realizację zadań publicznych i liczby stosownych umów od 2010 roku.

Rok	Liczba umów	Suma dotacji Miasta Suwałki na realizację zadań publicznych
2010	146	1.719.582,89 zł
2011	157	1.987.622,65 zł
2012	155	2.140.934,44 zł
2013	162	2.466.677,93 zł
2014	154	2.568.229,22 zł
2015	160	2.872.761,26 zł
2016	153	3.935.269,51 zł
2017	183	4.060.136,92 zł
2018	179	3.905.201,68 zł
2019	179	3.566.519,01 zł
2020	104	3.508.593,59 zł

Powyższe zestawienie wykazuje znaczny spadek liczby umów zawartych w 2020 r. w porównaniu z ubiegłymi latami, przy nieznacznym spadku ogólnej kwoty dotacji w 2020 r. dla organizacji z budżetu Miasta Suwałk. Spadek liczby umów wynika przede wszystkim z pandemii, kiedy wiele organizacji musiało zrezygnować z realizacji swoich zadań, nawet mimo przyznania dofinansowania w otwartych konkursach ofert. Z powodu obostrzeń i niemożności zaplanowania działań część organizacji po prostu nie podpisało umów. Najmocniej ta sytuacja wpłynęła na liczbę działań zazwyczaj realizowanych przez organizacje w sferze kultury, gdzie liczba zadań publicznych w porównaniu do roku 2019 spadła z 28 do 16. Podobnie było w sferze turystyki, gdzie w 2019 r. organizacje realizowały 14 zadań, a w 2020 roku o połowę mniej – 7.

Dodatkowo na niższą liczbę umów wpłynął fakt, że z powodu trudnej i nieprzewidywalnej sytuacji budżetu Miasta w 2020 roku nie ogłaszano otwartych konkursów ofert w zakresie dofinansowania tzw. wkładów własnych do projektów realizowanych ze wsparciem ze środków innych niż z budżetu Miasta Suwałk oraz z zakresu rewitalizacji.

Ponadto liczba umów zawartych w 2020 r. nie uwzględnia podpisanych w poprzednich latach 6 umów wieloletnich.

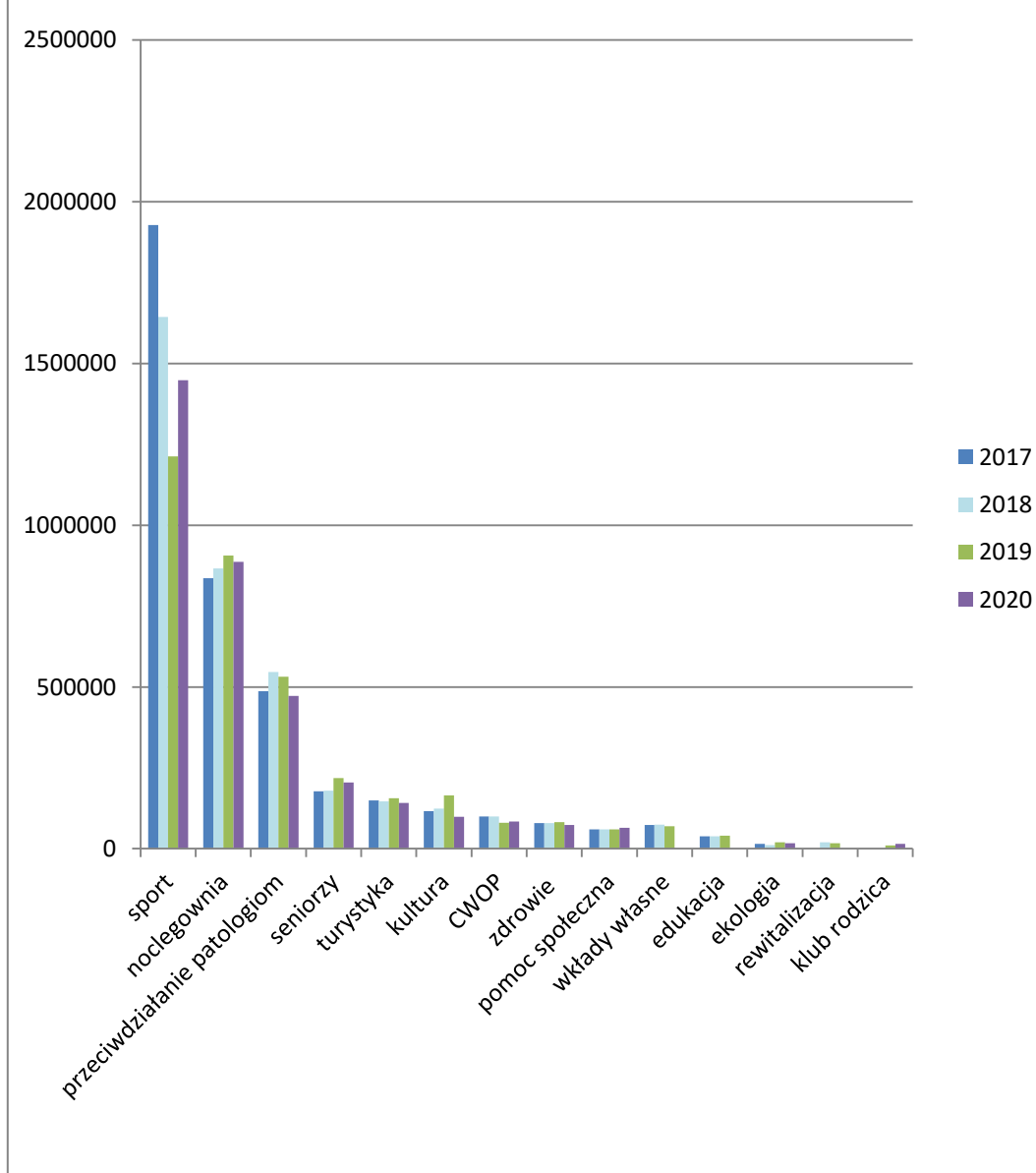
O blisko 250 tys. zł więcej niż planowano w Programie współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na rok 2020 wydano natomiast na dofinansowanie zadań z zakresu rozwoju sportu oraz z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. Warto dodać, że Miasto Suwałki, oprócz kwot przekazywanych organizacjom i klubom sportowym wspiera indywidualnie utalentowanych sportowców, odnoszących sukcesy, będących również członkami tych organizacji i klubów.

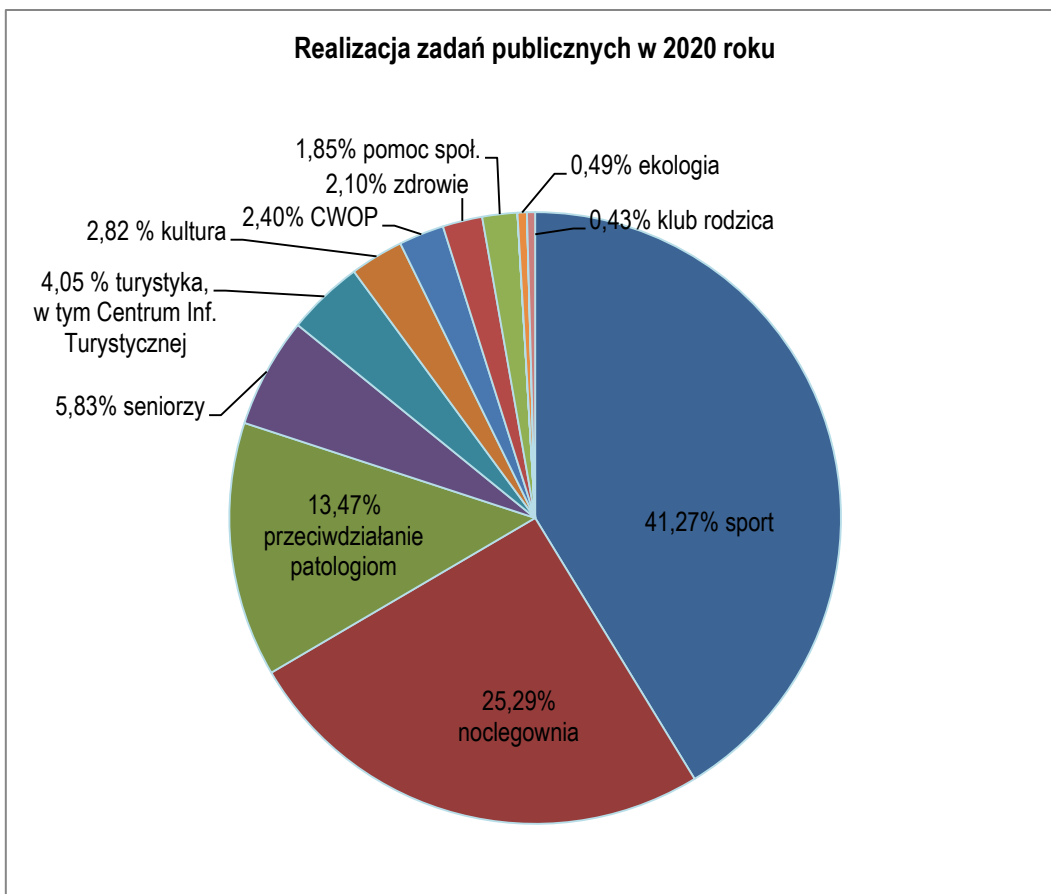
Od lat podobny pozostaje też procentowy udział poszczególnych rodzajów zadań publicznych w całości funduszy przekazywanych organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych. Największa kwota jest przeznaczana na zadania z zakresu wspierania sportu i kultury fizycznej, najmniejsza na zadania w zakresie prowadzenia polityki prorodzinnej, tworzenia warunków dla rozwoju aktywności i uczestnictwa w życiu społecznym rodziców z dziećmi poprzez prowadzenie klubów rodzica.

Zestawienie dotacji na realizację zadań publicznych w poszczególnych zakresach w latach 2017, 2018, 2019 i 2020 obrazuje poniższy wykres:

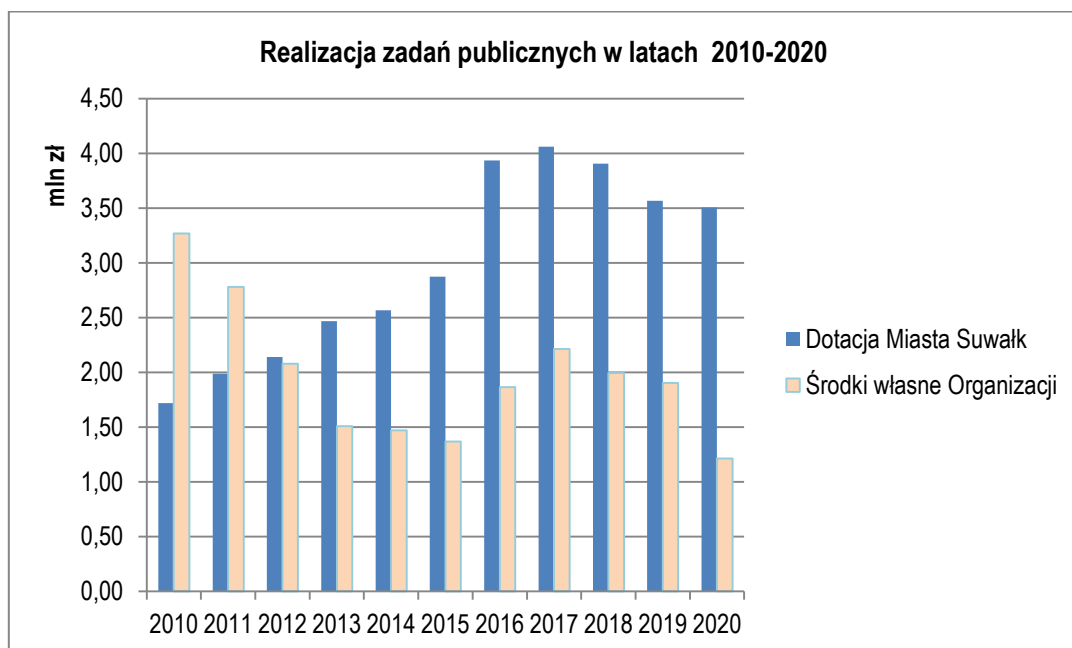

Zestawienie dotacji na realizację zadań publicznych w poszczególnych zakresach w latach 2017-2020

Od 2019 roku wkład własny (finansowy, osobowy i rzeczowy) do zadań publicznych, realizowanych we współpracy z Miastem Suwałki nie jest wymagany, skutkuje to zmniejszeniem się wysokości wkładów własnych, co widać na poniższym wykresie:

Planowane działania

Roczny Program współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi jako dokument wielokrotnie konsultowany, również na otwartych spotkaniach z przedstawicielami organizacji pozarządowych nie wymaga specjalnych modyfikacji w swoim zasadniczym kształcie. Należy w nim uwzględnić ewentualnie nowe rodzaje zadań publicznych, które będą realizowane we współpracy z organizacjami oraz w razie potrzeby modyfikować kwoty przeznaczane na poszczególne zadania publiczne.

W przypadku zwiększenia liczby zadań publicznych do realizacji we współpracy z organizacjami pozarządowymi należy rozważyć możliwość zwiększenia kwoty ogólnej.

Należy utrzymać dobrą praktykę finansowania zadań publicznych, które ze względu na interes społeczny powinny mieć zapewnioną ciągłość finansowania w trybie umów wieloletnich.

1.6 Wieloletni program współpracy – zasady tworzenia, konsultacji i realizacji

Diagnoza

W styczniu 2017 roku uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach został przyjęty Wieloletni program współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020. Był to pierwszy tego typu program w województwie podlaskim. Przygotował go 20-osobowy zespół w którym znaleźli się przedstawiciele organizacji, pracownicy miejskich instytucji, Suwalskiej Rady Seniorów i urzędnicy. Podobne 21-osobowe gremium, poszerzone o radnych Rady Miejskiej w Suwałkach pracowało nad niniejszym dokumentem.

Zgodnie z Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dokument zawiera: cel główny i cele szczegółowe, zakres przedmiotowy, okres realizacji programu, sposób realizacji programu, wysokość środków planowanych na realizację programu.

Program jest spójny ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałk do 2030 roku, odnosi się do celów głównych strategii. Ze względu na dynamikę współpracy organizacji z samorządem i coraz to nowe wyzwania rzeczywistości obejmuje natomiast krótszą o połowę perspektywę czasową, czyli do 2025 roku.

Program został poddany konsultacjom społecznym z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego i z organizacjami pozarządowymi.

Planowane działania

Rekomenduje się, aby w przyszłości kontynuować wieloletnie programy współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi. W ich tworzenie powinni być zaangażowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, samorządu i instytucji współpracujących z organizacjami.

Treści programu oraz perspektywa czasowa wieloletniego programu powinny być spójne ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałk i strategiami sektorowymi.

1.7 Zawieranie partnerstw pomiędzy Miastem Suwałki i Organizacjami

Diagnoza

W poprzednim Wieloletnim programie współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020 wprowadzono regulacje dotyczące realizacji wspólnych projektów Miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi. Proponuje się utrzymać je w takim samym kształcie.

Planowane działania

Zostają przyjęte następujące zasady realizacji partnerskich projektów między Miastem Suwałki a organizacjami.

1. Miasto Suwałki realizując współpracę z organizacjami może tworzyć różnego rodzaju partnerstwa, w tym: terytorialne, projektowe, czy branżowe.

2. Celem partnerstwa jest realizacja projektów, w szczególności finansowanych z funduszy zewnętrznych, ale także na rzecz realizacji celów społecznych, bez konieczności przepływu środków finansowych u partnerów.
3. Partnerstwo można zawiązać, gdy planowane działania są spójne z celami strategicznymi Miasta Suwałki.
4. Inicjatorem partnerstwa może być organizacja lub Miasto Suwałki.
5. W przypadku gdy z inicjatywą występuje Miasto Suwałki ogłasza ono nabór na partnerów na stronie internetowej Miasta, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy informacyjnej Urzędu Miejskiego.
6. Organizacje zgłaszają zamiar uczestnictwa w realizacji zadania, o którym mowa w pkt. 5 w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia. Zgłoszenie powinno zawierać informacje o zasobach i doświadczeniu organizacji w zakresie realizacji zadania, które ma zostać zrealizowane w partnerstwie oraz aktualny odpis z rejestru, o ile nie jest on dostępny w bazie urzędowej. Przy wyborze partnerów bierze się pod uwagę zgodność działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, deklarowany wkład potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenie w realizację projektów o podobnym charakterze.
- Oceny zgłoszeń dokonują zespoły oceniające, powołane zarządzeniem Prezydenta, w skład których wchodzi trzech przedstawicieli merytorycznych wydziałów Urzędu Miejskiego lub jednostek organizacyjnych Miasta, jeżeli zadanie ich dotyczy oraz trzech przedstawicieli Suwałskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego lub wskazanych przez nią przedstawicieli organizacji pozarządowych.
7. Organizacje występują z propozycją partnerstwa do Prezydenta Miasta Suwałk, składając wniosek wraz z opisem projektu i proponowanego zaangażowania Miasta Suwałki.
8. Zespół oceniający wydaje opinię o możliwym partnerstwie między Miastem Suwałki a organizacją pozarządową.
9. Ostateczną decyzję w sprawie partnerstwa zainicjowanego przez Miasto Suwałki lub przez organizację podejmuje Prezydent Miasta Suwałk.
10. Przed przystąpieniem do realizacji zadania w partnerstwie zawiera się umowę partnerską.

Cel strategiczny 1. Wspólna realizacja przedsięwzięć ze sfery pożytku publicznego				
Lp.	PLANOWANE DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	PLANOWANI REALIZATORZY
Cele operacyjne				
1.1	Wspólne identyfikowanie potrzeb mieszkańców	2021-2025	- liczba nowych zadań publicznych zasygnalizowanych przez organizacje, - liczba inicjatyw będących odpowiedzią na potrzeby mieszkańców zrealizowanych przez Miasto Suwałki i jednostki miejskie	- mieszkańcy, - organizacje pozarządowe, - SRDPP, - Miasto Suwałki
1.2	Przekazywanie zadań publicznych do realizacji organizacjom	2021-2025	- liczba nowych zadań publicznych przekazanych do realizacji organizacjom	- Miasto Suwałki, - organizacje pozarządowe
1.3	Upowszechnienie możliwości wolontariatu w suwalskich organizacjach, w tym zwłaszcza do współpracy z osobami z niepełnosprawnościami	2021-2025	- liczba komunikatów o możliwości wolontariatu w suwalskich organizacjach, - liczba instytucji i organizacji pośredniczących w wolontariacie	- Miasto Suwałki, - jednostki miejskie, - organizacje pozarządowe
1.4	Dbanie o integrację seniorów z młodym pokoleniem	2021-2025	- liczba przedsięwzięć/ wydarzeń integracyjnych	- Miasto Suwałki, - jednostki miejskie, - Suwalska Rada Seniorów, - organizacje pozarządowe
1.5	Roczny program współpracy – zasady tworzenia, konsultacji i realizacji	2021-2025	- kwota przeznaczona na realizację zadań publicznych w rocznym programie współpracy	- Miasto Suwałki, - organizacje pozarządowe, - SRDPP
1.6	Wieloletni program współpracy – zasady tworzenia, konsultacji i realizacji	2021-2025	- liczba dokumentów ewaluacji realizacji wieloletniego programu	- Miasto Suwałki - organizacje pozarządowe, - SRDPP
1.7	Zawieranie partnerstw pomiędzy Miastem Suwałki i Organizacjami	2021-2025	- liczba zawartych partnerstw	- Miasto Suwałki, - instytucje miejskie, - organizacje pozarządowe

Cel strategiczny 2

Poprawa jakości współpracy Miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi

2.1 Poprawa efektywności realizacji zadań publicznych

Diagnoza

Mimo świadczonego wsparcia w zakresie przygotowania i rozliczania ofert realizacji zadań publicznych zdarzają się braki i błędy zarówno w ofertach realizacji zadań publicznych, jak i w dokumentacji realizacji zadań publicznych. Elektroniczny system Witkac.pl, wprowadzony przez suwalski samorząd w 2016 roku naboru pozwala co prawda wyeliminować błędy typu: brak wypełnionej tabelki, czy rachunkowe, nie ma natomiast wpływu na stronę merytoryczną oferty, co zależy wyłącznie od organizacji. Najczęściej pojawiające się niedociągnięcia w ofertach to: brak opisu grupy docelowej wraz z odpowiedzią na pytanie, jaki problem tej grupy próbuje rozwiązać dane zadanie publiczne, brak sposobu dotarcia do grupy, przez co nie można jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie czy projekt będzie ogólnodostępny dla mieszkańców. Oczywiście istnieją zadania przeznaczone dla konkretnych grup, np. sportowców, jednak ogólna dostępność, choćby w niektórych elementach zwiększa atrakcyjność oferty dla innych. Kolejnym błędem są źle opisane planowane rezultaty, np. rezultat w postaci 95 podniesienia samooceny uczestników wydaje się trudny do udowodnienia. W czasie pandemii istotnym problemem okazał się też brak oszacowania ryzyka, który pozwoliłby być może zrealizować zadania w innej formie.

Wśród najczęściej popełnianych błędów w sprawozdaniu i dokumentacji są natomiast: przekroczenia dopuszczalnych przesunięć wydatków o ponad dozwolone w umowie 10 % w każdej pozycji budżetowej (nie w grupie zadań, czy w całości zadania).

Kolejne powtarzające się błędy to przekroczenia dat zapłaty rachunków/faktur, co musi odbyć się w okresie realizacji zadania publicznego, zawartego w ofercie.

Bywa, że błędy i braki w dokumentacji skutkują koniecznością zwrotu części lub całości dotacji.

W roku pandemii 2020 często z powodu obostrzeń organizacje nie były w stanie zrealizować zadania, co kończyło się rozwiązaniem umowy i zwrotem dotacji. Nie zawsze też udawało się osiągnąć zakładane rezultaty, czy zapewnić planowaną liczbę uczestników. Takie odstępstwa były jednak dopuszczalne dzięki ustawowym regulacjom prawnym.

Kolejną kwestią jest sprawa współpracy organizacji z samorządem i między sobą. Czasem realizowane zadania są podobne, czy wręcz konkurencyjne, bo wydarzenia odbywają się w tym samym czasie i są kierowane do podobnej grupy, co warto byłoby wyeliminować.

Planowane działania

Poprawa jakości ofert i dokumentacji zadań publicznych ma istotny wpływ na poprawę efektywności realizacji zadań.

Warto zaplanować dane zadanie na miarę własnych możliwości i uwzględniając rozmaite ryzyka, które mogą wystąpić podczas realizacji. Zwłaszcza w dobie pandemii warto zaplanować działania alternatywne. Wtedy w przypadku niemożliwości realizacji jednej formy można ją zastąpić drugą, prowadzącą do tego samego celu.

Równie ważne jest racjonalne gospodarowanie dotacją, dlatego dzieląc dotacje samorząd zwraca uwagę np. na koszty wynagrodzeń, czy koszty, które nie są niezbędne, aby prawidłowo wykonać dane zadanie publiczne. Stawki o wysokości ponadprzeciętnej muszą być dodatkowo uzasadnione.

Dlatego zaleca się aby raz w roku odbyło się szkolenie, czy spotkanie warsztatowe, podczas którego omawiano by jak prawidłowo zaplanować zadanie publiczne, napisać ofertę i sprawozdanie. Jest to tym bardziej potrzebne, że często zmieniają się przepisy w tej sferze. W związku z tym każdego roku istnieje też konieczność udoskonalania procedury konkursowej.

Aby poprawić współpracę między samorządem i organizacjami między sobą warto organizować spotkania informacyjne, na których można zaplanować, które zadania publiczne mogą być realizowane wspólnie oraz jak będą wpisywały się w miejski kalendarz wydarzeń. Takie dwa spotkania w grupie organizacji zajmujących się kulturą oraz turystyką odbyły się na progu jubileuszowego roku 300-lecia Suwałk. Obecni na nim przedstawiciele Urzędu Miejskiego oraz Suwalskiego Ośrodka Kultury przedstawili plan głównych wydarzeń rocznicowych, a następnie dyskutowano o pomysłach organizacji

na uczczenie tej wyjątkowej dla suwalczan rocznicy. Powstał wtedy najlepszy plan wspólnych inicjatyw od wielu lat, obejmujący cały rok i wszystkie niemal dziedziny artystyczne oraz serię ogólnodostępnych wycieczek turystycznych wprowadzających w historię Suwałk i życiorysy wybitnych suwalczan. Efekt tego spotkania znalazł odzwierciedlenie w ofertach zadań publicznych, które pojawiły się w otwartych konkursach ofert, zostały podpisane umowy na realizację zadań. Niestety w marcu 2020 r. niemal wszystkie plany pokrzyżowała pandemia. Niemniej ten wspólny wysiłek pokazał, że plany warto budować wspólnie, bo wtedy jest szansa, że powstanie z nich spójny, ogromny program, w którym ma szansę wziąć udział duża grupa mieszkańców.

2.2 Doskonalenie funkcjonowania ciał opiniotwórczo-doradczych

Diagnoza

W Suwałkach działa osiem społecznych ciał opiniotwórczo-doradczych: Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Suwalska Rada Seniorów, Młodzieżowa Rada Miasta Suwałki, Rada Sportu przy Prezydencie Miasta, Rada ds. Kultury, Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Suwałk, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ich członkowie nie pobierają wynagrodzenia za pracę w radach. Rozwiązywaniem społecznych problemów zajmuje się również Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jej członkowie otrzymują wynagrodzenie.

Suwalską Radę Działalności Pożytku Publicznego tworzy dwanaście osób: sześcioro przedstawicieli organizacji pozarządowych, wybranych w głosowaniu przez organizacje pozarządowe, trzech przedstawicieli Rady Miejskiej w Suwałkach oraz troje przedstawicieli Prezydenta Miasta Suwałk. Kadencja trwa trzy lata. Rada opiniuje najważniejsze dokumenty miejskie o znaczeniu strategicznym dla wszystkich mieszkańców, a także dokumenty regulujące współpracę Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi. Rada z własnej inicjatywy podejmuje stanowiska w sprawach istotnych dla mieszkańców. Między innymi Rada była inicjatorem zespołu, który analizował zasady udostępniania lokali gminnych organizacjom pozarządowym i rekomendował pewne rozwiązania.

Rada wskazuje pięciu przedstawicieli organizacji pozarządowych do Zespołu ds. Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego, który zajmuje się weryfikacją projektów do Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego, a także przedstawicieli organizacji do innych zespołów międzysektorowych. O swoich działaniach SRDPP informuje w zakładce na stronie Miasta Suwałki, gdzie można znaleźć m.in.: protokoły z posiedzeń, stanowiska oraz wyniki konsultacji oraz na profilu na Facebooku.

Od stycznia 2014 roku działa Suwalska Rada Seniorów, pierwsza tego typu rada w woj. podlaskim, powołana z inicjatywy suwalskiego oddziału Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów oraz Stowarzyszenia Uniwersytet Trzeciego Wieku w Suwałkach. Rada działa przy Prezydencie Miasta Suwałk. Ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny. Jej głównym celem jest reprezentowanie seniorów i wypracowywanie wspólnie z władzami Miasta rozwiązań przyjaznych osobom starszym. Radę tworzy dziewięć osób – siedmioro zgłoszonych i wybranych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty działające na rzecz osób starszych oraz dwie wskazane przez Prezydenta Miasta Suwałk. Kadencja trwa trzy lata. O swoich działaniach Rada informuje w zakładce na stronie Miasta Suwałki.

Od 2016 roku działa Młodzieżowa Rada Miasta Suwałki. Tworzą ją przedstawiciele szkół ponadgimnazjalnych, wybrani w szkolnych wyborach. Rada ma charakter konsultacyjny. Zgłasza też własne inicjatywy na rzecz włączania młodzieży w życie miasta. Kadencja trwa dwa lata.

W zakresie sportu ciałem opiniotwórczo-doradczym jest Rada Sportu przy Prezydencie Miasta Suwałk. Radę tworzy ją co najmniej 9 osób (w kadencji 2018-2023 jest to 14 osób) osób, w przeważającej większości przedstawicieli środowiska sportowego. Kadencja trwa dwa lata. Członkowie Rady są powoływani bezpośrednio przez Prezydenta Miasta.

Do zadań Rady Sportu należy w szczególności opiniowanie: strategii rozwoju Miasta Suwałk w zakresie kultury fizycznej; projektu budżetu Miasta Suwałk w części dotyczącej kultury fizycznej; programów dotyczących rozwoju bazy sportowej na terenie miasta Suwałk, w tym w szczególności miejscowych

planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym terenów wykorzystywanych na cele kultury fizycznej; projektów uchwał, określających warunki i tryb finansowania zadań własnych Miasta w zakresie rozwoju sportu.

Dwunastoosobowa Rada ds. Kultury jest organem opiniodawczym Prezydenta Miasta Suwałk i ma służyć zintegrowaniu środowiska działającego w sferze kultury i sztuki poprzez stworzenie płaszczyzny dla współdziałania i wymiany doświadczeń. Celem Rady jest: inicjowanie i wspieranie rozwoju kultury i sztuki z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Rada ma wymieniać doświadczenia w zakresie działań oraz zadań problemowych dotyczących funkcjonowania kultury i sztuki w mieście. Ma kreować i promować kulturę i sztukę, tworzyć przyjazne środowisko dla rozwoju kultury i sztuki pod względem proceduralnym, formalnym oraz infrastrukturalnym. Tworzą ją artyści, animatorzy kultury, pracownicy miejskich instytucji kultury i urzędnicy.

Kolejnym organem opiniotwórczo-doradczym jest Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Suwałk. Tworzy ją pięć osób, powołanych spośród przedstawicieli organizacji pozarządowych działających w Suwałkach oraz przedstawiciela jednostki samorządu terytorialnego. Do jej zadań należy: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji programów; opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Miejską pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. Kadencja trwa 4 lata.

Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Suwałkach jest koordynowanie realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Tworzy go aktualnie 12 osób, w tym przedstawiciele instytucji pomocowych, sądowniczych, policji, poradni psychologiczno-pedagogicznej, organizacji pozarządowych, parafii.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W jej skład wchodzi przedstawiciele instytucji, terapeuci, edukatorzy.

Członkowie organizacji są także zapraszani do udziału w pracach komisji w otwartych konkursach ofert i innych oraz do różnego rodzaju grup roboczych.

Co roku powoływany jest Zespół ds. Suwałskiego Budżetu Obywatelskiego, doraźnie tworzy się także zespoły ds. opracowania najważniejszych miejskich dokumentów lub organizacji miejskich wydarzeń, np. grupa sterująca zarządzaniem projektem pt. „Zintegrowany Program Rewitalizacyjny Miasta Suwałk na lata 2017-2023”, zespoły problemowe ds. opracowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałk, Komitet Honorowy Obchodów 300-lecia Miasta Suwałk, Zespół ds. ewaluacji Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020, czy opracowujący niniejszy dokument Zespół ds. opracowania Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2021-2025.

Można powiedzieć, że funkcjonujące w Suwałkach rady i zespoły reprezentowały praktycznie wszystkie środowiska, zainteresowane działalnością na rzecz swoich społeczności i mieszkańców. Nie zgłaszały się też grupy inicjatywne, które dążyłyby do powołania jakiejś nowej rady.

Trzeba podkreślić, że rady społeczne, oprócz wypełniania swoich obowiązków i realizowania przyjętych planów, były też inicjatorami spotkań dotyczących współpracy organizacji pozarządowych z suwalskim samorządem. Z inicjatywy Suwalskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w 2019 roku odbyło się otwarte spotkanie w Aquaparku Prezydenta Miasta Suwałk Czesława Renkiewicza z przedstawicielami suwalskich organizacji. Również z inicjatywy SRDPP w tym samym roku z okazji Ogólnopolskiego Dnia Rad Działalności Pożytku Publicznego w Aquaparku spotkali się przedstawiciele prawie wszystkich rad społecznych działających w Suwałkach. Reprezentanci przedstawili, czym zajmują się rady, w których uczestniczą, jak zorganizowana jest praca w radzie i jakie sprawy zajmowały ich w ostatnim czasie. Zwracali uwagę na rosnące znaczenie głosu społeczników, tym bardziej że w gronie rad znajdują się specjaliści w danych dziedzinach, reprezentujący środowiska, których problemy dobrze znają.

Przedstawiciele suwalskich rad kontynuowali dyskusję podczas Forum Inicjatyw Pozarządowych, zorganizowanego w 2019 r. w Hotelu Loft przez Centrum Aktywności Społecznej Pryzmat.

Planowane działania

Aby rady społeczne spełniały swoją funkcję niezbędne jest ich zaangażowanie w zmiany społeczne, głównie na rzecz środowisk, które reprezentują, choć nie tylko oraz nieustanne doskonalenie ich funkcjonowania.

Zmieniający się skład rad wymaga też wprowadzenia nowych członków rad w zasady i specyfikę działania danej rady.

Dodatkowo w 2020 roku pracę rad znacznie utrudniła pandemia. Dlatego dobrym rozwiązaniem jest umożliwienie odbywania spotkań za pomocą elektronicznych środków komunikacji. Jeżeli jest taka potrzeba, warto wprowadzić taką możliwość w regulaminach pracy rad.

Zasadne jest również powoływanie nowych rad, o ile istnieją środowiska chcące zaangażować się w rozwiązywanie konkretnych problemów społecznych, czy poprawę jakości życia mieszkańców. Miasto Suwałki na pewno będzie wspierało funkcjonowanie takich rad.

Niezbędne będzie też zintensyfikowanie komunikacji między organizacjami pozarządowymi oraz mieszkańcami a radami. Kolejnym etapem powinna być współpraca między tymi trzema środowiskami na rzecz wspólnego wypracowywania optymalnych rozwiązań w różnych kwestiach społecznych.

2.3 Doskonalenie procesu konsultacji samorządu z organizacjami pozarządowymi

Diagnoza

Zasady konsultacji aktów prawnych z organizacjami pozarządowymi reguluje Uchwała nr VI/31/2011 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 23 lutego 2011 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

W Suwałkach dobrą praktyką stało się, że konsultowane są nie tylko wszystkie akty prawa miejscowego dotyczące współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, ale także najważniejsze miejskie dokumenty strategiczne, jak np. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki, uchwały dotyczące Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego, czy wprowadzenia Suwalskiej Karty Mieszkańca. Konsultacje miały formę nie tylko wysyłania pisemnych uwag, ale także otwartych spotkań z przedstawicielami organizacji i mieszkańcami.

W latach 2017-2020 średnio z SRDPP i organizacjami pozarządowymi konsultowano 8 dokumentów rocznie. Rekordowy pod tym względem był rok 2018, kiedy do konsultacji przekazano 12 projektów dokumentów. Najmniej natomiast w roku pandemii – 2020.

Rok		2017	2018	2019	2020
Liczba konsultacji ogółem		8	12	8	5
Liczba zgłoszonych uwag ogółem		112	43	29	17
Liczba przyjętych uwag ogółem		69	33	23	3
SRDPP	Liczba zgłoszonych uwag	83	33	24	16
	Liczba przyjętych uwag	59	25	19	3
Organizacje pozarządowe	Liczba zgłoszonych uwag	29	4	3	1
	Liczba przyjętych uwag	10	2	2	0
SRS	Liczba zgłoszonych uwag	-	3	2	0
	Liczba przyjętych uwag	-	3	2	0

Ogłoszenia i wyniki konsultacji były publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Miasta Suwałki. Ponadto każdorazowo Pełnomocnik Prezydenta Miasta wysyłał informację mailową o konsultacjach do organizacji pozarządowych.

Planowane działania

Doświadczenia pokazują, że konsultacje prowadzone w postaci otwartych spotkań mają dodatkową wartość. Mianowicie pozwalają na wymianę poglądów między zwolennikami różnych rozwiązań. Dotyczy to zarówno przedstawicieli organizacji, jak i mieszkańców. W przypadku organizacji obowiązkowe wydaje się spotkanie w przypadku projektu rocznego programu współpracy. Warto, oczywiście w miarę możliwości organizować spotkania konsultacyjne w sprawie innych miejskich dokumentów dotyczących organizacji pozarządowych.

2.4 Wspólne szkolenia, spotkania, zespoły robocze

Diagnoza

W przeszłości nieraz przedstawiciele samorządu i organizacji uczestniczyli we wspólnych szkoleniach. Dotyczyły one głównie realizacji zadań publicznych, ale także wspólnie szkolili się członkowie Suwalskiej Rady Seniorów i urzędnicy oraz członkowie Suwalskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, reprezentujący zarówno samorząd, organizacje pozarządowe i Radę Miejską.

Przedstawiciele organizacji, radni, pracownicy samorządu i miejskich instytucji biorą też udział w różnego rodzaju grupach roboczych. Dobrą tradycją stało się w Suwałkach, że w każdym z zespołów są reprezentowane wszystkie te środowiska. Tak było przypadku grupy sterującej zarządzaniem projektem pt. „Zintegrowany Program Rewitalizacyjny Miasta Suwałki na lata 2017-2023”, zespołów problemowych ds. opracowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałk, Komitetu Honorowego Obchodów 300-lecia Miasta Suwałk, Zespołu ds. ewaluacji Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020 i opracowującego niniejszy dokument Zespołu ds. opracowania Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2021-2025.

Wspólne szkolenia, warsztaty, spotkania pozwalają lepiej nawzajem zrozumieć specyfikę działania organizacji pozarządowych i samorządu. Pozwalają też określić, które elementy współpracy samorządu z organizacjami należy wzmocnić i w których obszarach przydałoby się większe wsparcie, a które funkcjonują na optymalnym poziomie.

Planowane działania

Wspólne szkolenia na pewno będą kontynuowane w przypadku zmian w prawie w zakresie realizacji zadań publicznych. Wtedy z nową wiedzą będą mogli zapoznać się zarówno przedstawiciele organizacji, jak i urzędnicy. Również w każdym innym przypadku, jeżeli szkolenia będą przydatne i dla przedstawicieli organizacji i dla przedstawicieli samorządu, czy miejskich instytucji, Pełnomocnik postara się przekazać im informację o takim szkoleniu. Ważne jest również, aby podzielić się później wiedzą ze szkolenia z tymi, którzy nie mogli w nim uczestniczyć.

Na wspólnych szkoleniach łatwiej też wymienić się wiedzą, jakie rozwiązania są stosowane w Polsce i jak można przenieść je do Suwałk, aby stale rozszerzać i udoskonalać współpracę samorządu i miejskich instytucji z organizacjami pozarządowymi.

Bezcenny będzie także udział urzędników i przedstawicieli organizacji w różnego typu forach regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych, poświęconych współpracy organizacji z samorządem, czy szerzej - sposobom rozwiązywania rozmaitych problemów społecznych.

Równie ważna będzie kontynuacja uświadamiania urzędnikom i przedstawicielom instytucji, jakie są korzyści wynikające ze współpracy z organizacjami pozarządowymi. Dobrą praktyką, wartą kontynuowania jest też np. udział przedstawicieli samorządu i miejskich instytucji w wydarzeniach przygotowanych przez organizacje pozarządowe.

Ze względu na szeroki zakres działań organizacji pozarządowych, w miarę potrzeb i możliwości powinny też być organizowane spotkania branżowe urzędników, przedstawicieli instytucji, radnych z organizacjami pozarządowymi. Takie spotkania z pewnością przysłużą się wypracowaniu wspólnych rozwiązań.

2.5 Wprowadzanie nowych form współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi

Diagnoza

Najczęstszą formą współpracy samorządu z organizacjami w Suwałkach, tak jak i w innych samorządach, jest realizacja zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert.

Nie wprowadziliśmy jeszcze natomiast regrantingu, umożliwiającego realizację tych zadań także grupom mieszkańców, niezrzeszonych w organizacjach. Taka forma wymagałaby przejęcia prowadzenia naboru przez zainteresowaną organizację. Kiedy kilka lat temu ten temat pojawiał się na otwartych spotkaniach z przedstawicielami organizacji, żadna z organizacji nie była jednak skłonna do przejęcia takiego naboru.

Ciągle stosunkowo mało wykorzystywaną formą współpracy jest natomiast inicjatywa lokalna.

Planowane działania

Warto wspólnie z organizacjami ponownie zastanowić się nad wprowadzeniem regrantingu. Taka forma dofinansowania działań na rzecz mieszkańców z powodzeniem funkcjonuje w innych samorządach, także sąsiedzkich, jak Ełk, czy Białystok. Dlatego warto byłoby też skorzystać z ich doświadczeń i rad.

Nieustannie należy też rozpowszechniać wiedzę o możliwości realizacji przedsięwzięć organizacji z wykorzystaniem procedury inicjatywy lokalnej. Pomocne byłoby też szkolenie w tym zakresie.

2.6 Wspieranie działań innowacyjnych

Diagnoza

Jedną z form wspierania innowacyjnych rozwiązań w zakresie realizacji zadań publicznych jest wprowadzenie innowacyjności do kryteriów oceny ofert w otwartych konkursach ofert. Funkcjonuje to od 2017 roku. W ostatnich czterech latach pojawiło się wiele innowacyjnych działań, jak m. in. Klub Rodzica, prowadzony przez Stowarzyszenie Komitywa, miejska pasieka, którą założyli i opiekują się nią specjaliści współpracujący z Centrum Aktywności Społecznej Pryzmat, diagnoza trzech miejskich podwórek w centrum Suwałk, połączona z animacjami społeczno-kulturalnymi na tym terenie, zaproponowane i zrealizowane przez Stowarzyszenie Aktywności Społeczno-Artystycznej „Nie Po Drodze”.

Innowacje społeczne to eksperymentalne działania społeczne mające na celu polepszenie jakości życia grupy osób i społeczności. Ich eksperymentalny charakter wynika z faktu, że unikalne i jednorazowe rozwiązania można powtórzyć na większą skalę, choć efekt końcowy często nie jest do końca przewidywalny. Korzyść z wprowadzenia innowacyjnych rozwiązań zawsze jednak przewyższa ryzyko związane z ich wprowadzaniem. A ewentualne błędy można wyeliminować w kolejnych podobnych działaniach lub zaprojektowaniu kompletnie nowych.

Planowane działania

Proponuje się utrzymać kryterium innowacyjności podczas oceny ofert w otwartych konkursach ofert.

Ponadto warto rozpowszechniać wiedzę o zrealizowanych innowacyjnych przedsięwzięciach, tak żeby zachęcić do udziału w nich pozostałe organizacje, czy mieszkańców i zainspirować ich do kolejnych.

Również warto poświęcić uwagę każdemu innowacyjnemu pomysłowi na współpracę organizacji z samorządem, bowiem może on okazać się cennym rozwiązaniem w zaspokajaniu potrzeb i oczekiwań mieszkańców Suwałk. Pierwszą realizację można przeprowadzić w formie pilotażu, a potem zdecydować o ewentualnej kontynuacji.

2.7 Promowanie i wspieranie działań proekologicznych

Diagnoza

To nowe działanie zostało zaproponowane przez członków Zespołu ds. Ewaluacji Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020. Zwracali oni uwagę, że każde działanie można przeprowadzić z poszanowaniem środowiska i że warto promować zadania publiczne biorące pod uwagę aspekt dbania o środowisko. Członkowie zespołu zaproponowali wprowadzenie dodatkowego kryterium oceny ofert w otwartych konkursach ofert, czyli dodatkowe punkty za rozwiązania proekologiczne w każdym z konkursów ofert.

Choć obecnie w otwartych konkursach ofert zadania mające na celu ochronę przyrodę uzyskują wsparcie samorządu, to nie było stosowane dodatkowe kryterium oceny ofert w postaci sprzyjania ochronie środowiska.

Planowane działania

Planuje się wprowadzić dodatkowe kryterium oceny ofert w postaci sprzyjania ochronie środowiska. Oczywiście nie może to doprowadzić do sztucznej sytuacji, kiedy oferenci będą udowadniaли, że dany projekt polepszy stan środowiska naturalnego, a w rzeczywistości będzie po prostu neutralny dla środowiska. Niemniej wszystkie zadania, których efektem będzie poprawa stanu środowiska naturalnego powinny być oceniane wyżej.

Cel strategiczny 2. Poprawa jakości współpracy Miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi				
Lp.	PLANOWANE DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	PLANOWANI REALIZATORZY
Cele operacyjne				
2.1	Poprawa efektywności realizacji zadań publicznych	2021-2025	- liczba poprawnie zrealizowanych umów, - kwota dofinansowania zadań publicznych przez Miasto Suwałki, - wysokość finansowego i pozafinansowego wkładu własnego organizacji, - liczba podpisanych umów, w tym umów wieloletnich, - liczba szkoleń	- Miasto Suwałki, - organizacje pozarządowe
2.2	Doskonalenie funkcjonowania ciał opiniotwórczo-doradczych	2021-2025	- liczba ciał opiniotwórczo-doradczych, - liczba posiedzeń poszczególnych rad, - liczba szkoleń ciał opiniodawczo-doradczych	- Miasto Suwałki, - organizacje pozarządowe, - SRDPP, - Suwalska Rada Seniorów, - Młodzieżowa Rada Miasta Suwałki, - Rada Sportu, - Rada ds. Kultury, - Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
2.3	Doskonalenie procesu konsultacji samorządu z organizacjami pozarządowymi	2021-2025	- liczba przeprowadzonych konsultacji, - liczba spotkań konsultacyjnych, - liczba zgłoszonych uwag (w tym uwzględnionych)	- Miasto Suwałki, - SRDPP, - organizacje pozarządowe
2.4	Wspólne szkolenia, spotkania, zespoły robocze	2021-2025	- liczba wspólnych szkoleń/spotkań/zespołów roboczych, - liczba uczestników wspólnych szkoleń	- Miasto Suwałki, - organizacje pozarządowe
2.5	Wprowadzanie nowych form współpracy Miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi	2021-2025	- liczba nowych form współpracy Miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi	- Miasto Suwałki, - organizacje pozarządowe
2.6	Wspieranie działań innowacyjnych	2021-2025	- liczba innowacyjnych ofert realizacji zadania publicznego, - liczba innowacyjnych przedsięwzięć społecznych zrealizowanych we współpracy organizacji pozarządowych z samorządem lub instytucjami miejskimi	- Miasto Suwałki, - organizacje pozarządowe
2.7	Promowanie i wspieranie działań proekologicznych	2021-2025	- liczba proekologicznych zadań publicznych zgłoszonych i zrealizowanych w konkursach ofert	- Miasto Suwałki, - organizacje pozarządowe

Cel strategiczny 3

Rozwój sektora pozarządowego w Suwałkach

W Suwałkach (stan na 17 lutego 2021 r.) zarejestrowanych jest ogółem 213 organizacji pozarządowych, w tym:

- 109 stowarzyszeń wpisanych do KRS,
- 7 stowarzyszeń zwykłych,
- 28 terenowych jednostek organizacyjnych,
- 46 fundacji,
- 19 uczniowskich klubów sportowych,
- 4 stowarzyszenia sportowe w ewidencji Miasta Suwałk.

Większość organizacji pozarządowych zarejestrowanych w Suwałkach prowadzi działalność na rzecz mieszkańców Miasta. Udzielają się we wszystkich niemal dziedzinach życia społecznego.

3.1 Uświadomienie lokalnej społeczności, czym zajmują się organizacje pozarządowe (w tym wydarzenie prezentujące organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie)

Diagnoza

Uświadamianie lokalnej społeczności, czym zajmują się organizacje pozarządowe jest ważne zarówno z punktu widzenia organizacji, bo może zachęcić mieszkańców do włączenia się w ich działania, jak i samorządu, który we współpracy z organizacjami może lepiej rozwiązywać problemy społeczne, z aprobatą społeczeństwa.

Efektom długofalowym jest zaś umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje.

Organizacje pozarządowe są bardzo aktywne w sferze społecznej i ich działania są nagłaśniane nie tylko przez organizacje, ale także przez samorząd, który podkreśla korzyści płynące z dobrej współpracy Miasta Suwałki z organizacjami. Mimo, że coraz więcej słychać o pojedynczych akcjach, czy wieloletnich programach organizacji, nadal wydaje się, że wiedza o działaniach trzeciego sektora powinna być bardziej rozpowszechniona. Nie tylko mieszkańcy nie wiedzą często, czym się organizacje zajmują, ale także organizacje nie wiedzą o sobie nawzajem, zwłaszcza jeśli działają w różnych dziedzinach. Skutkuje to czasem rozdrobnieniem albo powielaniem działań, które można by realizować wspólnie, z lepszym efektem i z większym zasięgiem społecznym.

Informacje na temat działań organizacji można znaleźć między innymi na stronie internetowej Miasta Suwałki, dzięki czemu trafiają one do wszystkich mieszkańców, nie tylko tych związanych z organizacjami. Na stronie znajduje się też specjalna zakładka dedykowana organizacjom.

O inicjatywach organizacji często informuje także Prezydent Miasta Suwałk, zachęcając suwalczan do włączenia się w nie, czy choćby do wsparcia suwalskich organizacji 1 procentem podatku.

Zewnętrzne działania informacyjne w postaci strony internetowej prowadzi też Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych.

Okazją do prezentacji dokonań organizacji są też spotkania plenerowe. Pierwszym spotkaniem prezentującym dorobek suwalskich organizacji i integrującym społeczników był Piknik Centrum Trójki, zainicjowany i realizowany przez organizacje prowadzące Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych (Centrum Trójki). Pikniki odbywały się co roku latem, od 2013 roku, na podwórzu przy ul. T. Kościuszki 71.

Od 2017 roku w maju organizowana jest Suwalska Majówka Społeczna - wydarzenie aktywizujące i integrujące suwalskie organizacje pozarządowe oraz inicjatywy obywatelskie. Jest to duże wydarzenie ogólnomiejskie, odbywające się w maju w parku Konstytucji 3 Maja lub na placu Marii Konopnickiej, Jego celami są: zapoznanie suwalczan z dorobkiem organizacji, prezentacja inicjatyw obywatelskich mieszkańców niezrzeszonych i integracja trzeciego sektora. Wydarzenie cieszy się dużym zainteresowaniem organizacji – co roku prezentuje się na nim około 30 stowarzyszeń, fundacji i spółdzielni socjalnych oraz suwalczan – imprezę odwiedza kilkaset osób.

Jedynie w 2020 roku, ze względu na pandemię, wydarzenie nie odbyło się. Suwalska Majówka Społeczna jest wpisana w Program Współpracy Miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi jako jedno z zadań priorytetowych w zakresie działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz

podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Organizatorem wydarzenia są organizacje pozarządowe, z technicznym wsparciem miejskich instytucji, jak Suwalski Ośrodek Kultury oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Formę forum wymiany doświadczeń ma natomiast Forum Inicjatyw Pozarządowych, organizowane regularnie od 2014 roku przez Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT. Forum jest okazją do podzielenia się wiedzą i dobrymi praktykami oraz do nawiązania szerszej współpracy nie tylko pomiędzy przedstawicielami organizacji pozarządowych, samorządu i przedstawicielami instytucji, ale także liderami inicjatyw obywatelskich i wolontariuszami.

Planowane działania

Należy stale aktywizować społeczność lokalną i tworzyć warunki do zwiększenia aktywności społecznej w rozwiązywaniu problemów mieszkańców i poprawianiu warunków życia. Skuteczność organizacji pozarządowych jest najlepszym przykładem na to, że jest to możliwe. Dlatego nadal prowadzone będzie popularyzowanie działań organizacji pozarządowych, zarówno przez przedstawicieli organizacji, jak też samorządu. Do tego celu wykorzystane zostaną wydarzenia publiczne oraz wszystkiego rodzaju wystąpienia medialne.

Nadal będzie prowadzona zakładka na stronie internetowej Miasta Suwałki poświęcona organizacjom pozarządowym.

Planuje się też kontynuację Suwalskiej Majówki Społecznej, która wpisała się już w kalendarz wydarzeń ogólnomiejskich. Wydarzenie powinno być cykliczne, bez względu na to, która z organizacji podejmie się jego organizacji. Niezbędne jest również włączenie jak największej liczby organizacji w przygotowania, tak żeby impreza odpowiadała potrzebom bardzo zróżnicowanego trzeciego sektora i była przy tym atrakcyjna dla pozostałych mieszkańców.

3.2 Promowanie Suwałk poprzez inicjatywy suwalskich organizacji

Diagnoza

Promowanie Suwałk poprzez inicjatywy suwalskich organizacji jest cenne zarówno dla miasta, jak i przedstawicieli organizacji. Bywa, że suwalskie inicjatywy są prezentowane w ogólnopolskich mediach jako wzór aktywności obywatelskiej, czy ciekawa propozycja dla mieszkańców. Tak było np. z Wyborami Miss i Mistera trzeciej młodości, organizowanymi przez Stowarzyszenie Seniorzy z Pasją Horyzont.

Najciekawsze inicjatywy dzięki informacjom upowszechnianym przez organizacje i samorząd są znane mieszkańcom, choć też nie zawsze. Natomiast mogłyby stać się wizytówką Suwałk i promować nasze miasto na zewnątrz.

Planowane działania

Rozpowszechnienie wiedzy o tym, czym zajmują się suwalskie organizacje powinno odbywać się na dwóch poziomach.

Pierwszy to dotarcie z informacją o działaniach organizacji do mieszkańców. Może to odbywać się poprzez lokalne media, za pomocą strony internetowej Miasta Suwałk, profilu „Pogodne Suwałki”, strony internetowej Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych oraz stron i profili suwalskich organizacji. Nie bez znaczenia jest tzw. marketing szeptany, kiedy dobra opinia o organizacjach jest przekazywana bezpośrednio przez uczestników akcji, zajęć, czy innych działań, prowadzonych przez organizacje. Bardzo pomocna może być promocja organizacji skierowana do mieszkańców podczas dużych miejskich wydarzeń kulturalnych i sportowych. W tym celu warto np. umożliwić organizacjom wystawienie stoiska z materiałami promocyjnymi, udostępnić czas i miejsce na animację kulturalną, czy zaprosić na scenę podczas ogólnomiejskiego wydarzenia.

Warto też korzystać z możliwości bezpłatnego prezentowania informacji o suwalskich organizacjach pozarządowych w autobusach miejskich.

To wszystko są działania, które nie wymagają poniesienia dodatkowych kosztów, a które sprawiają, że mieszkańcy będą ambasadorami najciekawszych inicjatyw, realizowanych przez organizacje.

Podobnie również w przypadku promocji zewnętrznej, chodzi o wykorzystanie istniejących możliwości, np. zaproszenie na ciekawe wydarzenie czy odwiedziny w Suwałkach w związku z realizacją ciekawego przedsięwzięcia, wysłane do mediów regionalnych, czy ogólnopolskich.

Bardzo ważne są również prezentacje suwalskich inicjatyw i społeczników na różnego rodzaju ogólnopolskich spotkaniach poświęconych współpracy organizacji z samorządem. Mogą to robić zarówno przedstawiciele organizacji, rad społecznych, jak i pracownicy Urzędu Miejskiego i miejskich instytucji.

Suwałki cieszą się ogólnopolską sympatią, nie powinno więc być problemu z pozyskaniem ambasadorów dla ciekawych i wartościowych inicjatyw. Muszą tylko o nich się dowiedzieć.

3.3 Wsparcie liderów społecznych

Diagnoza

Potrzebę wprowadzenia tego działania również zgłosili członkowie Zespołu ds. Ewaluacji Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020.

Podkreślali, że aktywni mieszkańcy potrzebują wsparcia, tak żeby mogli lepiej realizować swoje pomysły na rzecz innych. Często z powodu braku wiedzy o możliwościach realizacji takich pomysłów kończy się na dobrych chęciach. Tymczasem, gdyby mieli możliwość podwyższenia swoich umiejętności społecznych, zdobycia wiedzy między innymi o tym, z jakich dostępnych form finansowania inicjatyw społecznych można skorzystać, z pewnością zrealizowaliby więcej cennych przedsięwzięć.

Aktywni mieszkańcy nie zawsze są zrzeszeni w organizacjach, często działają sami. Wiele z takich osób uaktywniło się przy okazji Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego, realizowanego od 2014 roku. Wśród nich byli i tacy, którzy każdego roku składali projekty do budżetu obywatelskiego, ich projekty wygrywały w głosowaniu i w efekcie trafiały do realizacji.

Planowane działania

Najważniejsze byłoby wsparcie informacyjne i kompetencyjne liderów społecznych. Tym, którzy nie znają realiów działania samorządu przyda się nie tylko spotkanie informacyjne w tym zakresie, ale stałe wsparcie w postaci możliwości kontaktu z przedstawicielami samorządu.

Każdy z liderów na pewno doceniłby też warsztat komunikacji, warsztat pomagający rozpoznać i wykorzystać potencjał członków współpracującej z liderem społeczności, szkolenie z budowania relacji i podtrzymywania zaangażowania w zespole, czy też dotyczące tego, jak zaprojektować zmianę społeczną i doprowadzić rzecz do końca.

Takie warsztaty i spotkania mogą organizować organizacje przy wsparciu samorządu.

3.4 Wsparcie finansowe rozwoju organizacji pozarządowych - fundusz wkładów własnych

Diagnoza

W 2016 roku po raz pierwszy przeprowadzono konkurs na wkłady własne do programów finansowanych z innych źródeł niż budżet Miasta Suwałk. Przeznaczono na ten cel 100 tysięcy złotych. Maksymalna kwota dofinansowania jednego zadania mogła wynieść 10 tysięcy złotych. Wykorzystano 27.830 zł.

W 2017 r. na wkłady własne również przeznaczono 100.000 zł, wykorzystano 73.088,20 zł (środki pozyskane przez organizacje oraz wkład pozafinansowy organizacji to łącznie 506.187,87 zł).

W 2018 r. na wkłady własne przeznaczono 75.000 zł, wykorzystano 74.250 zł (środki pozyskane przez organizacje oraz wkład pozafinansowy organizacji to łącznie 421.115,66 zł).

W 2019 r. na wkłady własne ponownie przeznaczono 100.000 zł, wykorzystano 69.344,50 zł (środki pozyskane przez organizacje oraz wkład pozafinansowy organizacji to łącznie 665.737,27 zł).

W 2020 r. ze względu na niemożliwą do przewidzenia i trudną sytuację budżetową Miasta Suwałk, spowodowaną pandemią, konkurs na wkłady własne nie był ogłaszany.

Planowane działania

Zasadne jest kontynuowanie dofinansowywania wkładów własnych dla organizacji pozarządowych, tym bardziej że w każdym roku, kiedy był ogłaszany konkurs na wkłady własne, wartości środków zewnętrznych pozyskanych przez organizacje 7-krotnie przewyższały sumę wsparcia udzielonego przez Miasto Suwałki. Taka aktywność organizacji zasługuje na docenienie i powinna być wspierana.

3.5 Zwiększenie dostępności obiektów użyteczności publicznej (szkoły, ośrodki kultury) dla organizacji pozarządowych i mieszkańców

Diagnoza

Na potrzebę wprowadzenia tego ułatwienia zwrócili uwagę członkowie Zespołu ds. Ewaluacji Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020. Podkreślali przy tym, że obiekty użyteczności publicznej powinny być szerzej dostępne nie tylko dla organizacji pozarządowych, ale i dla mieszkańców. Jeden z członków organizacji sportowych poinformował, że tylko raz w roku jego organizacja miała możliwość skorzystania z obiektu szkolnego, choć taka możliwość znacznie ułatwiłaby prowadzenie działań organizacji, w tym szkolenie młodzieży

W Suwałkach możliwość najmu na preferencyjnych warunkach jest jedną z form wsparcia organizacji. Zasady najmu lokali gminnych przez organizacje pozarządowe regulują: Zarządzenie nr 412/2017 Prezydenta Miasta Suwałk z 22 grudnia 2017 r. w sprawie określenia sposobu ustalania cen i opłat za korzystanie z obiektów i urządzeń Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach oraz przedszkoli, szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto Suwałki; zmienione zarządzeniem nr 358/2019 z dnia 27 września 2019 r.; zmienione zarządzeniem nr 468/2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.; zmienione zarządzeniem nr 49/2021 z dnia 12 lutego 2021 r. oraz Zarządzenie nr 136/2011 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 17 maja 2011 roku w sprawie zasad najmu lokali użytkowych oraz dzierżawy gruntów z gminnego zasobu nieruchomości na okres do lat 3 i Zarządzenie nr 682/2012 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 17 grudnia 2012 roku w sprawie zasad użyczenia lokali wchodzących w skład gminnego zasobu nieruchomości na okres do lat 3.

W ostatnich czterech latach łączna powierzchnia lokali gminnych udostępnionych organizacjom wyniosła ok. 5.000 m². W 2017 r. było to 4.935,22 m², w 2018 r. – 4.912,85 m², w 2019 r. – 5.123,88 m², w 2020 r. – 4.918,85 m². Nie jest to powierzchnia mała, tym niemniej wiele organizacji poszukuje lokalu na swoją siedzibę.

Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych udostępnia nieodpłatnie trzy pomieszczenia na potrzeby suwalskich organizacji. Nie wszystkim organizacjom ta oferta odpowiada, ponieważ pomieszczenia nie są na wyłączność, ale mogą z nich korzystać wszyscy zainteresowani. W przypadku, gdy organizacja ma dużą dokumentację, czy potrzebuje powierzchni magazynowej taka oferta nie jest dla nich wystarczająca.

Planowane działania

Doświadczenie lat ubiegłych pokazuje, że zasady najmu lokali gminnych przez organizacje pozarządowe powinny być ciągle udoskonalane. Jednym z rozwiązań, które można byłoby wziąć pod uwagę jest zmniejszenie powierzchni ogólnej, z której korzystają poszczególne organizacje na rzecz większej powierzchni ogólnodostępnej. Dotyczyć to mogłoby szczególnie lokali słabo wykorzystywanych. Wymagałoby jednak zgody organizacji użytkujących takie lokale.

Na pewno natomiast należy prowadzić działania na rzecz umożliwienia korzystania w większym stopniu niż dotychczas na potrzeby zajęć i wydarzeń proponowanych przez organizacje z budynków oświatowych i innych obiektów użyteczności publicznej.

Cel strategiczny 3. Rozwój sektora pozarządowego w Suwałkach				
Lp.	PLANOWANE DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	PLANOWANI REALIZATORZY
Cele operacyjne				
3.1	Uświadomienie lokalnej społeczności, czym zajmują się organizacje pozarządowe (w tym wydarzenie prezentujące organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie)	2021-2025	- liczba organizacji i inicjatyw społecznych na Suwalskiej Majówce Społecznej, - liczba uczestników Suwalskiej Majówki Społecznej, - liczba informacji na zakładce strony internetowej Miasta Suwałki, poświęconej organizacjom	- organizacje pozarządowe, - Miasto Suwałki - Suwalski Ośrodek Kultury, - Ośrodek Sportu i Rekreacji
3.2	Promowanie Suwałk poprzez inicjatywy suwalskich organizacji	2021-2025	- liczba informacji o działaniach suwalskich organizacji w mediach ogólnopolskich	- Miasto Suwałki, - organizacje pozarządowe
3.3	Wsparcie liderów społecznych	2021-2025	- liczba szkoleń, spotkań z liderami społecznymi, - liczba osób biorących udział w szkoleniach, spotkaniach liderów społecznych	- Miasto Suwałki, - organizacje pozarządowe
3.4	Wsparcie finansowe rozwoju organizacji pozarządowych - fundusz wkładów własnych	2021-2025	- liczba zawartych umów na dofinansowanie wkładów własnych, - kwota dofinansowania wkładów własnych przez Miasto Suwałki, - wartość środków zewnętrznych pozyskanych przez organizacje pozarządowe na zadania, które Miasto wsparło w postaci dofinansowania wkładu własnego	- Miasto Suwałki, - organizacje pozarządowe
3.5	Zwiększenie dostępności obiektów użyteczności publicznej (szkoły, ośrodki kultury) dla organizacji pozarządowych i mieszkańców	2021-2025	- liczba dokumentów regulujących zasady najmu lokali gminnych organizacjom pozarządowym, - powierzchnia lokali udostępnionych organizacjom pozarządowym z zasobu Miasta Suwałki	- Miasto Suwałki, - organizacje pozarządowe

Finansowanie programu

Nie przewiduje się dodatkowego finansowania wieloletniego programu. Program został opracowany przez Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi ze wsparciem Zespołu ds. opracowania Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2021-2025.

Kwoty przeznaczone na współpracę Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi będą zawarte w rocznych programach. Wskazane jest, aby utrzymać dotychczasowy poziom dofinansowania realizacji zadań publicznych przez organizacje w wysokości co najmniej 3,5 mln zł. Optymalna byłaby natomiast suma co najmniej 1 procent wydatków budżetu miasta Suwałk. Trudno jest jednak o taką deklarację, wobec tego, że nie do przewidzenia jest postpandemiczna sytuacja budżetu Suwałk. W przypadku zwiększenia liczby zadań publicznych do realizacji we współpracy z organizacjami pozarządowymi należy rozważyć możliwość zwiększenia tej kwoty.

Ewaluacja i monitoring

Zespół ds. opracowania Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi wskazał, że ewaluacja realizacji niniejszego programu powinna być wykonana po trzech latach, a następnie po jego zakończeniu. Należałoby przy tym przeprowadzić ewaluacje w dwóch zakresach: ocenić jakość współpracy oraz stopień realizacji celów. Dla zapewnienia właściwej ewaluacji programu przyjmuje się wszystkie wskaźniki przypisane do realizacji poszczególnych celów wieloletniego programu.

Za realizację programu w równej mierze są odpowiedzialne wydziały merytoryczne Urzędu Miejskiego oraz jednostki organizacyjne Miasta, jeżeli ich to dotyczy, a także organizacje.

Informacje o realizacji zadań publicznych są przekazywane do Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

Zespół ds. opracowania Wieloletniego programu Współpracy sugeruje, że ewaluacji mogłaby dokonać SRDPP lub niezależny społeczny zespół, powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Suwałk. Za dostarczenie materiałów niezbędnych do ewaluacji jest odpowiedzialny Pełnomocnik.

Słowniczek

Ileokroć w dokumencie jest mowa o:

- 1) Ustawie - rozumie się przez to ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- 2) Mieście - rozumie się przez to Miasto Suwałki;
- 3) Prezydencie - rozumie się przez to Prezydenta Miasta Suwałk;
- 4) Organizacjach - rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 Ustawy;
- 5) Pełnomocniku - rozumie się przez to Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi;
- 6) rocznym programie - rozumie się przez to Program współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podejmowany co roku w postaci uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach na podstawie art. 5 a Ustawy;
- 7) wieloletnim programie - rozumie się przez to Program współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2021-2025;
- 8) stronie internetowej - rozumie się przez to stronę internetową Miasta Suwałki www.um.suwalki.pl;
- 9) SRDPP – rozumie się przez to Suwalską Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Autorzy programu - członkowie Zespołu ds. opracowania Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2021-2025:

- 1) Beata Andruczyk, Fundacja EGO,
- 2) Bogdan Bezdziecki, radny Rady Miejskiej w Suwałkach, Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego,
- 3) Marzenna Burba, Spółdzielnia Socjalna Perspektywa,
- 4) Renata Giczewska-Węcek, Podlaskie Stowarzyszenie Terapeutów,
- 5) Mirosław Hartung, Stowarzyszenie Oratorium św. Jana Bosko w Suwałkach, Stowarzyszenie „Integracja Europy”, Stowarzyszenie Salezjanów Współpracowników,
- 6) Krzysztof Jurewicz, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Suwałkach, Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego,
- 7) Kamil Klimek, radny Rady Miejskiej w Suwałkach, Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- 8) Jacek Koniaszewski, Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o.,
- 9) Sylwia Kowalczyk, Urząd Miejski w Suwałkach,
- 10) Maria Metelska, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
- 11) Barbara Miąłkowska, Stowarzyszenie Edukacji Muzycznej,
- 12) Marta Olfier, Stowarzyszenie Komitywa, Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego,
- 13) Krystyna Polkowska, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział w Suwałkach,
- 14) Sylwia Racis, Stowarzyszenie Miłośników SPK „Kraina Hańczy”,
- 15) Justyna Sadowska, Urząd Miejski w Suwałkach,
- 16) Andrzej Soroka, Suwalska Rada Seniorów,
- 17) Ewelina Świerzbina, Urząd Miejski w Suwałkach,
- 18) Joanna Sztelmer-Stabińska, Suwalski Ośrodek Kultury,
- 19) Agnieszka Szyszko, Urząd Miejski w Suwałkach,
- 20) Mirosław Treter, Urząd Miejski w Suwałkach,
- 21) Marek Żelichowski, Automobilklub Suwalski.

